

**Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы
Олы Карамалы авыл жирлеген Советы
КАРАР**

2018 елның 4 сентябре

№ 72

**“Татарстан Республикасы Кама
Тамагы муниципаль районы
Олы Карамал авыл жирлеген”
муниципаль берәмлеген Уставына
үзгәрешләр һәм өстәмэләр керту
турында**

2003 елның 6 октябрдәгел 131-ФЗ номерлы “Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында”гы Федераль законның 44 маддәсе, 2004 елның 28 июлендәгел 45-ТРЗ номерлы “Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында”гы Татарстан Республикасы Законының 7 маддәсе, Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Олы Карамалы авыл жирлеген муниципаль берәмлеген Уставының 88, 89, 90 маддәләре нигезендә, “Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Олы Карамалы авыл жирлеген” муниципаль берәмлеген Советы **КАРАР КЫЛДЫ:**

1. “Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Олы Карамалы авыл жирлеген” муниципаль берәмлеген Уставына үзгәрешләр һәм өстәмэләр керту (1 нче кушымта).

2. Кертелгән үзгәрешләрген һәм өстәмэләрген Россия Федерациясеге Юстиция министрлыгының Татарстан Республикасы буенча идарәсенә дәүләт теркәвеге өчен “Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Олы Карамалы авыл жирлеген” муниципаль берәмлеген Уставына жибәргеге.

3. Әлегеге карарны Россия Федерациясеге Юстиция министрлыгының Татарстан Республикасы буенча идарәсеге исемненән түбәндәгел адреслар буенча урнашкан мәгълүмат стендларында халыкка житкерергеге:

- ТР, Кама Тамагы районы, Олы Карамал авылы, Үзәк урам, 4 йорт, мәдәният йорты бинасы;

- ТР, Кама Тамагы районы, Бәрлегужа авылы, Тукай урамы, 16 йорт, авыл кибетеге бинасы һәм Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

4. Әлегеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

**“Татарстан Республикасы Кама Тамагы
муниципаль районының Олы Карамалы
авыл жирлеген” муниципаль берәмлеген
Башлыгы, “Татарстан Республикасы Кама
Тамагы муниципаль районының Олы
Карамалы авыл жирлеген” муниципаль
берәмлеген Советы рәисеге**

Э. И. Байдамшин

2009 елның 4 сентябрдәгә 72-ТРЗ
номерлы “Татарстан Республикасы
Кама Тамагы муниципаль районы
Олы Карамал авыл җирлеге”
муниципаль берәмлеге Уставына
үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту
турында”гы Татарстан Республикасы
Кама Тамагы муниципаль районы
Олы Карамалы авыл җирлеге
Советы карарына кушымта

**“Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Олы
Карамалы авыл җирлеге” муниципаль берәмлеге
Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр**

“Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Олы Карамалы
авыл җирлеге” муниципаль берәмлеге Уставына түбәндәгә үзгәрешләр һәм
өстәмәләр кертергә:

1. 7 маддәдә:

а) 9 пунктны түбәндәгә редакциядә бәян итәргә:

“9) җирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау, аларның
үтәлешен контрольдә тоту, күрсәтелгән Кагыйдәләр нигезендә җирлек
территориясен төзекләндерүне оештыру”;

б) 14 пунктны түбәндәгә редакциядә бәян итәргә:

“14) жыю (шул исәптән аерым жыю) һәм каты коммуналь калдыкларны
транспортировкалау эшчәнлеген оештыруда катнашу”.

2. 8 маддәдә:

а) 1 маддәнең бер өлешен түбәндәгә эчтәлекле 16 пункт белән тулыландырырга:

“16) инвалидлар, сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән затлар, адаптив физик
культура һәм адаптив спорт үсешенә ярдәм күрсәтү.”;

б) 12 пункт үз көчен югалткан дип танырга;

3. 14 маддәдә:

а) 7 пунктны “, ижтимагый фикер алышулар” сүзләре белән тулыландырырга”;

б) 8 пунктка “, гражданнар жыены” сүзләрен өстәргә.

4. 23 маддәдә:

а) маддәнең исемен түбәндәгә редакциядә бәян итәргә: “ачык тыңлаулар,
ижтимагый фикер алышулар”;

б) 3 өлеш:

1) түбәндәгә эчтәлекле 2.1 пунктны өстәргә:

“2.1) җирлекнең социаль-иқтисадый үсеше стратегиясе проекты”

2) 3 пункт үз көчен югалткан дип танырга;

в) түбәндәгә эчтәлекле 3.1 өлеш өстәргә:

“3.1. Генераль планнар проектлары, жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдэләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияне межаллау проектлары, территорияләре төзекләндерү кагыйдэләре проектлары, күрсәтелгән расланган документларның берсенә, жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объекттын шартлы рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт бирү турында карар проектлары, рөхсәт ителгән төзелеш объектларының чик параметрларыннан кире кагуга рөхсәт бирү турында карар проектлары буенча, жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән башка төр файдалану мәсьәләләре буенча жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә расланган кагыйдәләре булмаганда, ижтимагый фикер алышулар яисә ачык тыңлаулар үткәрелә, аларны оештыру һәм үткәрү тәртибе әлеге маддәнең 4-10 өлешләре нигезендә шәһәр төзелеш эшчәнлегенә турындагы законнар нигезләмәләрен исәпкә алып билгеләнә.”.

5. II бүлек. Жирле үзидарәне халык тарафыннан турыдан-туры гамәлгә ашыру һәм жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда халыкның катнашуы рәвешләрен түбәндәге эчтәлеккә 24.1 маддә белән тулыландырырга: “гражданнар жыены”:

“1. Гражданнар жыены жирле үзидарәне халык тарафыннан турыдан-туры гамәлгә ашыру һәм жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда халыкның катнашуы формасы булып тора.

2. Гражданнар жыены “Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында”гы Федераль законда каралган очрақларда һәм жирлек Советы карары белән расланган Гражданнар жыенын үткәрү тәртибе турындагы Нигезләмә нигезендә үткәрелә.

3. 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы “Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында”гы Федераль законның 25.1 маддәсендә каралган очрақларда гражданнар жыены үткәрелергә мөмкин:

1) составына күрсәтелгән торак пункт керә торган авыл жирлегенә (муниципаль район) чикләрен үзгәртү мәсьәләсе буенча әлеге торак пункт территориясен башка жирлек (муниципаль район) территориясенә кертә була торган торак пунктта;

2) муниципаль берәмлекнең вәкилләккә органы вәкаләтләре гражданнар жыены тарафыннан гамәлгә ашырыла торган жирлектә күрсәтелгән жирлекнең чикләрен үзгәртү мәсьәләләре буенча;

3) сайлау хокукына ия жирлек халкы саны 100 дән артык кеше булса, жирле үзидарәнең вәкилләккә органын төзү, аның саны һәм вәкаләтләре вакыты турындагы мәсьәлә буенча гражданнар жыенында муниципаль берәмлекнең вәкилләккә органы вәкаләтләре гамәлгә ашырыла;

4) муниципаль берәмлекнең вәкилләккә органы вәкаләтләре гражданнар жыены тарафыннан гамәлгә ашырыла торган жирлектә гражданнарның үзара салым акчаларын кертү һәм куллану мәсьәләсе буенча;

5) авыл жирлегенә составына, шәһәр эчендәге район, федераль әһәмияттәге шәһәр округы территориясе, яисә муниципаль район чикләрендә урнашкан торак пункт территориясендә гражданнарның үзара салымын кертү һәм куллану мәсьәләсе буенча;

6) халык инициативасын жирле үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйлә мәсьәләләр буенча шәһәрәра территориядә урнашкан торак пунктта күрсәтү максатларында;

7) авыл жирлеге халкы 100 дән артмаган булса, авыл халкының тыгызлыгы түбән булган территориядә урнашкан авыл жирлеген бетерү мәсьәләсе буенча;

8) авыл жирлеге авыл торак пункты старостасы кандидатурасын тәкъдим итү мәсьәләсе буенча, шулай ук авыл торак пункты старостасы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату мәсьәләсе буенча;

9) авыл торак пунктында гражданнар жыены шулай ук муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясе законнарында каралган очрақларда муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүгә конкурс үткәргәндә конкурс комиссиясе составына кандидатуралар тәкъдим итү максатларында үткәрелә ала.

4. Гражданнар жыены жирлек башлыгы тарафыннан яисә сайлау хокукына ия, кимендә 10 кеше булган торак пункт халкы төркеме инициативасы белән чакырыла ала.

5. Жыен үткәру инициативасына ярдәм итәргә тиешле имзалар саны сайлау хокукына ия, даими яки нигездә торак пункт территориясендә яшәу урыны буенча теркәлгән гражданнар саныннан 5 процент тәшкил итә, ләкин 25тән дә ким булырга тиеш түгел.

6. Жирлек башлыгы тарафыннан тәкъдим ителә торган гражданнар жыены жирлек башлыгы карары белән билгеләнә, инициатив төркем тарафыннан бирелә торган гражданнар жыены жирлек Советы карары белән билгеләнә.

7. Торак пунктта яшәүчеләр гражданнар жыеннарын үткәру вакыты һәм урыны турында алдан хәбәр ителәләр, гражданнар жыеннарын үткәругә эзерлек тәртибе турында Нигезләмә нигезендә гражданнарны кабул итүгә чыгарыла торган мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый акт проекты һәм материаллар белән алдан ук таныштыралар.

8. Жыенда кабул ителгән карарлар муниципаль хокукый актлар булып торалар, жирлек башлыгы тарафыннан имзаланалар һәм Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертелергә тиеш булалар.”.

6. 3 маддәне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“5) жирлекнең социаль-иқътисадый үсеше стратегиясен раслау;”;

б) түбәндәге эчтәлекле 5.1 пункты белән тулыландырырга:

“5.1) жирлекнең муниципаль идарәсе һәм социаль-иқътисадый үсешенең озак сроклы максатларын һәм бурычларын билгеләү, жирлек жирле үзидарә органнары вәкаләтләренә кертелгән мәсьәләләр буенча стратегик планлаштыру документларын карау һәм раслау;”;

в) 36 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“36) жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау”;

г) 38 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“38) жирлекнең коммуналь инфраструктурасы системаларын комплекслы үстерү программаларын, жирлекнең транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларын, жирлекнең социаль инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларын раслау, аларга карата таләпләр Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә;”.

7. 47 маддәнең 10 пункттын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“10) жирлек Советы каравына жирлекнең социаль-икътисады үсеше стратегиясе проектын тэкъдим итэ;”.

8. 53 статьяда:

а) 1 өлешнең 1 пункттын түбэндәге редакциядә бәян итәргә:

“1) планлаштыру, бюджет, финанслар һәм исәпкә алу өлкәсендә:

- жирлек бюджеты проектын, жирлекнең социаль-икътисади үсеш стратегиясе проектын эшли;

- жирлек бюджетының үтәлешен тәэмин итә, жирлекнең социаль-икътисади үсеш стратегиясен тормышка ашыруны оештыра;

- жирлек бюджетының үтәлеше, жирлекнең социаль-икътисади үсеш стратегиясен үтәү турында отчет эзерли;

- жирлекнең икътисад һәм социаль өлкә торышын характерлаучы статистик күрсәткечләр жыюны һәм күрсәтелгән мәгълүматларны Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә дәүләт хакимияте органнарына бирүне оештыра;

- жирле үзидарә органнары вәкаләтләренә кертелгән мәсьәләләр буенча стратегик планлаштыру документларын эшләү һәм гамәлгә ашыру;

- жирлек Советы тарафыннан расланган (хупланган) стратегик планлаштыру документларын тормышка ашыруны мониторинглау һәм контрольдә тоту;”;

б) 1 өлешнең 5 пунктчасының 4 абзацын түбэндәге редакциядә бәян итәргә:

“жирлекнең төзекләндерү кагыйдәләре нигезендә жирлек территориясен төзекләндерү эшчәнлеген оештыра;”;

в) 1 өлешнең 8 пунктчасының 2 абзацы үз көчен югалткан дип танырга.

9. 54 маддәне түбэндәге редакциядә бәян итәргә:

“54. Жирлек Башкарма комитетының жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә хәл итүгә хокуклары

Башкарма комитет жирлекнең жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә кертелмәгән мәсьәләләренә хәл итү буенча түбэндәге вәкаләтләренә гамәлгә ашыра:

- жирлек музейларын булдыра;

- жирлектә нотариус булмаган очракта, законнарда каралган нотариаль гамәлләр кыла;

- опека һәм попечительлек буенча эшчәнлекне тормышка ашыруда катнаша;

- жирлек территориясендә жирле милли-мәдәни автономияләр хокукларын гамәлгә ашыру белән бәйле эшчәнлекне гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыра;

-Россия Федерациясе халыкларының милли-мәдәни үсешенә һәм жирлек территориясендә милләтара мөнәсәбәтләр өлкәсендә чараларны тормышка ашыруга булышлык күрсәтә;

- жирлек территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләрне мобилизацион эзерләү буенча чараларны оештыруда һәм тормышка ашыруда катнаша;

- муниципаль Янгын сагы булдыра;

- туризмны үстерү өчен шартлар тудыра;

- кеше хокукларын тәэмин итүгә ижтимагый контроль һәм мәжбүри тоту урыннарында булган затларга ярдәм итүче ижтимагый күзәтү комиссияләренә булышлык күрсәтә;

- инвалидларның иҗтимагый берләшмәләренә, шулай ук 1995 елның 24 ноябрәндәге 181-ФЗ номерлы “Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклау турында”гы Федераль закон нигезендә инвалидларның бөтенроссия иҗтимагый берләшмәләре оештырган оешмаларга ярдәм күрсәтә”;

- гражданнарга торак законнары нигезендә социаль файдаланудагы торак фондының торак урыннарын найм килешүләре буенча муниципаль торак фондының торак урыннарын тәкъдим итә;

- жирлек территориясендә яшәүче хужасыз хайваннарны тоту һәм карап тоту буенча чараларны гамәлгә ашыра;

- 2016 елның 23 июнендәге 182-ФЗ номерлы “Россия Федерациясендә хокук бозуларны профилактикалау системасы нигезләре турында”гы Федераль законда каралган хокук бозуларны профилактикалау өлкәсендәге чараларны гамәлгә ашыра”;

- инвалидлар, сәламәтлекләре чикләнгән затлар, адаптив физик культура һәм адаптив спорт үсешенә булышлык күрсәтә.”

10. 73 маддәнең 3 өлешен түбәндәге редакциядә баян итәргә:

“3. Кеше һәм граждан хокукларына, ирекләренә һәм бурычларына кагылышлы, гамәлгә куючы булып торучы жирлек торган оешмаларның хокукый статусын билгели торган муниципаль норматив хокукый актлар, шулай ук жирле үзидарә органнары арасында төзелә торган килешүләр рәсми басылып чыкканнан соң (халыкка игълан итү) үз көченә керә.”.

11. 83 маддәдә:

а) 1 өлешне түбәндәге редакциядә баян итәргә:

“1. Гражданнарның үзара салым акчалары дигәндә жирле әһәмияттәге конкрет мәсьәләләргә хәл итү өчен гражданнарның бер тапкыр түләүләре аңлашыла. Гражданнарның үзара салым түләүләре күләме жирлек составына кергән торак пунктның барлык халкы өчен дә (жирлек составына керә торган торак пункт) абсолют зурлыкта билгеләнә, аларның саны жирлек составына керүче торак пунктларның (торак пунктның) гомуми санынан 30 проценттан артып китә алмый һәм алар өчен түләү күләме кимергә мөмкин”.

б) 2 өлешне түбәндәге редакциядә баян итәргә:

“Әлеге маддәнең 1 өлешендә күрсәтелгән гражданнарга бер тапкыр бирелә торган түләүләргә кергән һәм куллану мәсьәләләргә жирле референдумда хәл ителә, ә 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы “Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принципнары турында”гы Федераль законның 25.1 маддәсендәге 1 өлешендә 4.1 пунктта каралган очракларда гражданнар жыенында хәл ителә”.

12. 88 маддәнең 3 өлешендә икенче тәкъдимне түбәндәге редакциядә баян итәргә:

“Муниципаль берәмлек уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кергән турындагы муниципаль хокукый акт проекты буенча тәкъдимнәргә исәпкә алу тәртибен, шулай ук муниципаль берәмлек Уставына Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе һәм Татарстан Республикасы

законнары нигезлэмэләрен төгәл күрсәтү рәвешендә үзгәрешләр кертелә торган очракта, гражданның аның фикер алышуында катнашу тәртибен рәсми бастырып чыгару (халыкка игълан итү) таләп ителми.”.

13. 90 маддәдә:

а) 3 өлешне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“3. Әлеге уставка кертелгән үзгәрешләр һәм өстәмәләр, жирле үзидарә органнары арасында вәкаләтләр бүлешү (жирлек уставын федераль законнарға туры китерү, шулай ук вәкаләтләрне, вәкаләтләр срогын, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфай затларын сайлау тәртибен үзгәртү очракларыннан тыш) әлеге үзгәрешләр һәм өстәмәләр әлеге үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль хокукый актка кул куйган жирлек башлыгы вәкаләтләре срогы чыкканнан соң үз көченә керә.”;

б) түбәндәге эчтәлекле 3.1 өлеш өстәргә:

“3.1. Әлеге уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр муниципаль хокукый акт тарафыннан кертелә, ул рәсмиләштерелергә мөмкин:

1) аның рәисе һәм жирлеге башлыгы кул куйган жирлек Советы (гражданның жыены) карары я жирлек башлыгы, жирлек Советы рәисе вәкаләтләрен башкаручы (гражданның жыены) ;

2) Совет тарафыннан кабул ителгән һәм жирлек башлыгы кул куйган аерым норматив хокукый акт. Бу очракта әлеге хокукый актта Совет (гражданның жыенында) аны кабул итү турында карарның реквизитлары куела. Советның мондый карарына күчеш нигезлэмэләрен һәм (яки) жирлек уставына кертелә торган үзгәрешләр һәм өстәмәләр үз көченә керү турындагы нормаларны кертү рөхсәт ителми.”;

в) түбәндәге эчтәлекле 5 өлеш өстәргә:

“5. Авыл жирлеге уставын Федераль законга туры китерү, Татарстан Республикасы законы белән әлеге закон актларында билгеләнгән срокта гамәлгә ашырыла. Әгәр федераль закон, Татарстан Республикасы законы белән күрсәтелгән срокт билгеләнмәгән булса, жирлек уставын Федераль законга туры китерү вакыты Татарстан Республикасы законы белән тиешле федераль закон, Татарстан Республикасы Законы үз көченә керү датасын, жирлек уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү, гражданның тәкъдимнәрен исәпкә алу турында муниципаль хокукый акт проектының ачык тыңлауларында фикер алышуны, жирлек Советы утырышларының вакытлылыгы исәпкә алынуын исәпкә алып билгеләнә, мондый муниципаль хокукый актны дәүләт теркәвенә алу һәм рәсми бастырып чыгару (халыкка игълан итү) сроклары, кагыйдә буларак, алты айдан да артмаска тиеш.”;

г) түбәндәге эчтәлекле 6 өлеш белән тулыландырырга:

“6. Жирлек Уставын яңа редакциядә бәян итү жирлек уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы муниципаль хокукый акт белән рөхсәт ителми. Бу очракта жирлекнең яңа Уставы кабул ителә, ә элек жирлекнең гамәлдәге Уставы һәм аңа үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы муниципаль хокукый актлар жирлекнең яңа Уставы үз көченә кәргән көннән үз көчен югалткан дип таныла.”.